

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ		
ΤΜΗΜΑ	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ: ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ» (2 ^{ος} Κύκλος Σπουδών)		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	BY5	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Β' - ΕΑΡΙΝΟ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ: ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	6 ώρες διδασκαλίας ανά δεκαπενθήμερο	7,5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης, γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Γενικού Υποβάθρου		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Κανένα		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://www.sed.uth.gr/index.php/gr/studies-postgraduate/msc-special-education/2014-03-18-07-13-25		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p> <p><i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
<p>Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές/ήτριες μέσα από την παρουσίαση των διαφοροποιημένων θεωρητικών θέσεων και ερευνητικών δεδομένων να γνωρίσουν τη φύση, τη συμπτωματολογία και τα αίτια των Μαθησιακών Δυσκολιών, τόσο από τη βιολογική όσο και την ψυχοπαιδαγωγική οπτική του φαινομένου. Έμφαση θα δοθεί στην «κλινική» εικόνα των ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες μέσα από την παράθεση των χαρακτηριστικών των μαθητών στο γνωστικό-μαθησιακό και στον ψυχοκοινωνικό τομέα. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν σύντομα σύγχρονα προγράμματα για την αντιμετώπιση των ΜΔ, ώστε να μηθούν στο σχεδιασμό</p>

βασικών στρατηγικών αντιμετώπισής των ΜΔ στη σχολική τάξη. Πιο συγκεκριμένα αναμένεται:

Σε επίπεδο γνώσεων:

- να γνωρίζουν και να κατανοούν τη φύση των Μαθησιακών Δυσκολιών.
- να αναγνωρίζουν τη συμπτωματολογία και τα αίτια των Μαθησιακών Δυσκολιών
- να γνωρίζουν τους τύπους και τα χαρακτηριστικά των Ειδικών Μαθησιακών Δυσκολιών
- να γνωρίζουν βασικές προσεγγίσεις στην αντιμετώπιση των Μαθησιακών Δυσκολιών

Σε επίπεδο ικανοτήτων:

- να αξιοποιούν τις αποκληθείσες γνώσεις στην εκπαιδευτική πρακτική
- να διακρίνουν τις ΜΔ με βάση τα νευρο-γνωστικά τους αίτια
- να είναι ικανοί να σχεδιάσουν βασικές στρατηγικές αντιμετώπισής των ΜΔ με προσαρμογές στη σχολική τάξη
- να αναγνωρίζουν και να αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα μαθησιακά στυλ των παιδιών με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες
- να αξιοποιούν τα επιστημονικά ευρήματα στη συμβουλευτική γονέων μαθητών με ΜΔ

Σε επίπεδο στάσεων:

- να συνειδητοποιήσουν και να αποδεχτούν τις δυνατότητες των μαθητών με ΜΔ
- να αμφισβητούν αναχρονιστικές αντιλήψεις σχετικά με τις ΜΔ και να υιοθετούν σύγχρονες αντιλήψεις και τεχνικές
- να αναγνωρίζουν και να αποδέχονται την ιδιαιτερότητα των μαθητών με ΜΔ

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οριοθέτηση των Μαθησιακών Δυσκολιών σε σχέση με συναφείς όρους.
Ιστορική εξέλιξη των Μαθησιακών Δυσκολιών. Κατηγορίες ΜΔ.
Γενικευμένες και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες.
Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Δυσλεξία, Δυσγραφία, Δυσορθογραφία, Μαθησιακές Δυσκολίες στα Μαθηματικά).
Αιτιολογικοί παράγοντες και νευρογνωστικά χαρακτηριστικά.
Από την αξιολόγηση στην αντιμετώπιση των ΜΔ
Σύγχρονα προγράμματα για τις ΜΔ
Η αντιμετώπιση των ΜΔ στην τάξη (Καθολικός σχεδιασμός - Προσαρμογές και τροποποιήσεις)
Ανταπόκριση στη διδασκαλία και στην παρέμβαση-RtI (βασικό πλαίσιο, πολυεπίπεδη διδασκαλία)
Μοντέλα του RtI (Βασικό/τυποποιημένο μοντέλο , Μοντέλο επίλυσης προβλήματος)
Παρουσιάσεις εργασιών - Συζήτηση

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Πρόσωπο με πρόσωπο																							
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στη διδασκαλία με προβολή διαφανειών, βίντεο κλπ. Χρήση Τ.Π.Ε. στην επικοινωνία με τους φοιτητές																							
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="638 421 979 488">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="979 421 1315 488">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="638 488 979 524">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="979 488 1315 524">36</td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 524 979 560">Ομαδική Εργασία</td> <td data-bbox="979 524 1315 560">24</td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 560 979 636">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="979 560 1315 636">110</td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 636 979 672">Συγγραφή εργασίας</td> <td data-bbox="979 636 1315 672">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 672 979 707"></td> <td data-bbox="979 672 1315 707"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 707 979 743"></td> <td data-bbox="979 707 1315 743"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 743 979 779"></td> <td data-bbox="979 743 1315 779"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 779 979 815"></td> <td data-bbox="979 779 1315 815"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 815 979 851"></td> <td data-bbox="979 815 1315 851"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="638 851 979 887">Σύνολο Μαθήματος</td> <td data-bbox="979 851 1315 887">210</td> </tr> </tbody> </table>		Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	36	Ομαδική Εργασία	24	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	110	Συγγραφή εργασίας	40											Σύνολο Μαθήματος	210
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																							
Διαλέξεις	36																							
Ομαδική Εργασία	24																							
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	110																							
Συγγραφή εργασίας	40																							
Σύνολο Μαθήματος	210																							
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με εκπόνηση, συγγραφή και παρουσίαση εργασίας σε επιλεγμένους θεματικούς άξονες του μαθήματος στην ελληνική γλώσσα. Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι ρητά προσδιορισμένα από την αρχή του εξαμήνου και γνωστοποιούνται στους /στις φοιτητές/ήτριες τόσο στην εναρκτήρια συνάντηση, όσο και μέσω του περιγράμματος του μαθήματος το οποίο αναρτάται στο e-class, στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ. και επιπλέον αποστέλλεται στην προσωπική ηλεκτρονική διεύθυνση (e-mail) κάθε φοιτητή/τριας τουλάχιστον δυο εβδομάδες πριν την έναρξη των μαθημάτων.																							

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Για υποχρεωτική μελέτη <ul style="list-style-type: none"> • Βλάχος, Φ. & Παπαδημητρίου, Α. (2003). Διερεύνηση των προβλημάτων γραφής σε παιδιά σχολικής ηλικίας. <i>Επιστημονική Επετηρίδα Τμήματος Ψυχολογίας Α.Π.Θ.</i>, Τόμος Ε', 369-381. • Βλάχος, Φ. (2010). Δυσλεξία: Μια συνθετική προσέγγιση αιτιολογικών θεωριών. <i>Hellenic Journal of Psychology</i>, 7, 205-240. • Βλάχος, Φ. (2013). Η συμβολή των νευροεπιστημών στη διερεύνηση της μαθηματικής σκέψης και των διαταραχών της. <i>Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης</i>. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN: 978-960-333-781-2 • Βλάχος, Φ., & Νησιώτου, Ι. (2013). Γονίδια της δυσλεξίας; <i>Παιδιατρική</i>, 76, 20-25.
--

- Καλοσύπη - Χρυσοβαλάντου, Κ. Χορλιαφάκη, Μ. Βλάχος, Φ. (2017). Χαρακτηριστικά παιδιών και εφήβων με Μαθησιακές Δυσκολίες στα Μαθηματικά. Στο Ζ. Κρόκου (επιμ.): *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης: Σύγχρονες Τάσεις και Προτάσεις στην Ειδική Εκπαίδευση - Ε ΤΟΜΟΣ*, (σελ. 363-374). e-book, Βόλος: Readnet Publications. ISBN: 978-618-54980-2-3
- Καραγιάννη Αικ., Τσιμητάκη, Ειρ., Βλάχος, Φ. (2017). Νευρο-γνωστικά ελλείμματα, ετερογένεια και υποτύποι στις μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά. Στο Ι. Κοσμόπουλος (επιμ.): *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης: Σύγχρονες Τάσεις και Προτάσεις στην Ειδική Εκπαίδευση - Ε ΤΟΜΟΣ*, (σελ. 347-362). e-book, Βόλος: Readnet Publications. ISBN: 978-618-54980-2-3
- Κουνούκλα, Μ., Μίχα, Μ.-Ε., Βλάχος, Φ. (2017). Δυσλεξία και μαθησιακές δυσκολίες στα μαθηματικά. Στο Ι. Κοσμόπουλος (επιμ.): *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης: Σύγχρονες Τάσεις και Προτάσεις στην Ειδική Εκπαίδευση - Ε ΤΟΜΟΣ*, (σελ. 335-346). e-book, Βόλος: Readnet Publications. ISBN: 978-618-54980-2-3
- Κοκκινιώτη Μ.-Α., Πρεβέντας, Ε., Τσιριγώτη, Π., Τσιτσέλη, Κ., Βλάχος, Φ. (2017). Αναπτυξιακή Δυσαριθμήςια: Από τα θεωρητικά μοντέλα στις παρεμβάσεις. Στο Ι. Κοσμόπουλος (επιμ.): *Πρακτικά 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης: Σύγχρονες Τάσεις και Προτάσεις στην Ειδική Εκπαίδευση - Ε ΤΟΜΟΣ*, (σελ. 319-334). e-book, Βόλος: Readnet Publications. ISBN: 978-618-54980-2-3.
- Παπανικολάου, Α. Τζάκου, Ε. Βλάχος, Φ. (2017). Σύγχρονα μοντέλα πολλαπλών ελλειμμάτων για την αναπτυξιακή δυσλεξία. *Ελληνική Επιθεώρηση Ειδικής Αγωγής*, 5, 79-98.
- Παυλίδου, Μ. Τέλιου, Ε. Βλάχος, Φ. (2017). Ετερογένεια στο γνωστικό προφίλ των δυσλεξικών Ελληνική Επιθεώρηση Ειδικής Αγωγής, 5, 17-36.
- Πολυχρόνη, Φ. (2011). *Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες*. Αθήνα: Πεδίο
- Τζουριάδου, Μ. (2011). Μαθησιακές Δυσκολίες: Θέματα ερμηνείας και αντιμετώπισης. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις "Προμηθεύς".
- Tzivinikou, S. (2014). Universal Design for Learning-Application in higher education: A Greek paradigm, *Problems of Education in the 21st Century*, 60(60): 156–166.
- Tzivinikou, S. (2015). Collaboration between general and special education teachers: Developing co-teaching skills in heterogeneous classes. *Problems of education in the 21st century*, 64, 108-119.
- Τζιβνίκου, Σ., (2015). Μαθησιακές δυσκολίες - διδακτικές παρεμβάσεις. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/5332>

Για κατ' επιλογή μελέτη

- Andreou, E. & Vlachos, F. (2013). Learning styles of typical readers and dyslexic adolescents. *Journal of Visual Literacy*, 32 (2), 1-14.
- Andreou, E., Vlachos, F., Stavroussi, P. (2013). Multiple intelligences of typical readers and dyslexic adolescences. *International Journal of Education, Learning and Development*, 1, 61-72.
- Kasselimis, D., Margarity, M., & Vlachos, F. (2008). Cerebellar function, dyslexia and articulation speed. *Child Neuropsychology*, 14, 303-313.
- Lerner, J. (2003). *Learning Disabilities. Theories, Diagnosis and Teaching Strategies* (9th ed.). Boston: Houghton Mifflin Co.
- McNanara, B. (2007). *Learning disabilities: bridging the gap between research and classroom practice*. Upper Saddle River, N.J. : Pearson/Merrill Prentice Hall.
- Papadimitriou, A. & Vlachos, F. (2014). Which specific skills developing during preschool years predict the reading performance in the first and second grade of primary school? *Early Child Development and Care*, 184, 1706-1722.

- Vlachos, F. & Karapetsas, A. (2003). Visual memory deficits in children with dysgraphia. *Perceptual & Motor Skills*, 97, 1281-1288.
- Vlachos, F., Andreou, E., Delliou, A. (2013). Brain hemisphericity and developmental dyslexia. *Research in Developmental Disabilities*, 34, 1536-1540.
- Vlachos, F., Andreou, E., Delliou, A. & Agapitou, P. (2013). Dyslexia and hand preference in secondary school students. *Psychology & Neuroscience*, 6, 67-72.
- Vlachos, F., Avramidis, E., Dedousis, G., Chalmpa, M. Ntalla, I., & Giannakopoulou, M. (2013). Prevalence and gender ratio of dyslexia in Greek adolescents and its association with parental history and brain injury. *American Journal of Educational Research*, 1, 22-25.
- Vlachos, F., Papathanasiou, I., & Andreou, G. (2007). Cerebellum and reading. *Folia Phoniatrica et Logopaedica*, 59, 177-183.
- Wong, B. (2004). *Learning about Learning Disabilities* (3rd ed.) San Diego, California: Elsevier Academic Press.
- Βλάχος, Φ. (2006). Ο ρόλος της παρεγκεφαλίδας στην ανάγνωση και τη δυσλεξία. *Επιστημονική Επετηρίδα Ψυχολογικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδας*, 4, 263-281.
- Βλάχος, Φ. (2008). Προκλητά δυναμικά στη βρεφική και νηπιακή ηλικία: Η συμβολή τους στην ανίχνευση της αναπτυξιακής δυσλεξίας. *Εγκέφαλος*, 45, 160-166.
- Βλάχος, Φ. (2011). Ψυχοβιολογικές προσεγγίσεις των διαταραχών της μάθησης. Στο Μ. Κωνσταντίνου & Μ. Κοσμίδου (Επιμ.) *Νευροψυχολογία μαθησιακών διαταραχών*. Αθήνα: Εκδόσεις Παρισιάνου Α.Ε.
- Βλάχος, Φ. (2011). Η χρήση των προκλητών δυναμικών στη διερεύνηση της αναπτυξιακής δυσλεξίας. Στο Α. Καραπέτσας (Επιμ.) *Σύγχρονα θέματα νευροψυχολογίας* (σελ. 171-202). Βόλος: Εκδόσεις Εργαστηρίου Νευροψυχολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. ISBN 978-960-93-3241-5
- Λοϊζου, Β., Ρηγάκη, Κ., Βλάχος, Φ. (2018). Μη λεκτικές μαθησιακές δυσκολίες: Μύθος ή πραγματικότητα; *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 29, 47-69.
- Λιβανίου, Ε. (2004). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Προβλήματα Συμπεριφοράς στην κανονική τάξη*. Αθήνα : Κέδρος.
- Μαριδάκη-Κασσωτάκη, Α. (2007). *Δυσκολίες Μάθησης: Ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση*. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.
- Μπακάλης, Δ., Τσιρώνας, Σ., Βλάχος, Φ. (2013). Αναπτυξιακή δυσαριθμσία: Από τη νευροεπιστημονική έρευνα στις εκπαιδευτικά προγράμματα. *Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN: 978-960-333-781-2
- Νησιώτου, Ι. & Βλάχος, Φ. (2014). Νευροαναπτυξιακές διαταραχές: Υπάρχει κοινή βιολογική βάση; *Ψυχιατρική παιδιού και εφήβου*, 2, 31-41.
- Παντελιάδου, Σ. (2011). *Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη (Τι και Γιατί)*. Αθήνα : Πεδίο.
- Παπαδημητρίου, Α. Βλάχος, Φ. Μπονώτη, Φ. (2017). Προσχολικοί δείκτες πρόβλεψης της αναγνωστικής επίδοσης παιδιών με χαμηλές αναγνωστικές ικανότητες στην Α΄ και Β΄ Δημοτικού. *Ελληνική Επιθεώρηση Ειδικής Αγωγής*, 5, 99-120.
- Πετροπούλου, Π., Βλάχος, Φ., Αβραμίδης, Η. (2013). Διερεύνηση των δεξιοτήτων ισορροπίας σε παιδιά με δυσλεξία. *Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ειδικής Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη. ISBN: 978-960-333-781-2
- Πόρποδας, Κ. (1997). *Δυσλεξία. Η ειδική διαταραχή στη μάθηση του γραπτού λόγου (Ψυχολογική θεώρηση)*. Αθήνα: Δανιάς
- Πόρποδας, Κ. (2003). *Η Μάθηση και οι Δυσκολίες της. (Γνωστική προσέγγιση)*. Πάτρα.
- Σίμος, Π., Μουζάκη, Α., & Παπανικολάου, Α. (2004). Η λειτουργία της ανάγνωσης και οι διαταραχές της: Η συμβολή των μεθόδων λειτουργικής απεικόνισης του εγκεφάλου. *Hellenic Journal of Psychology*, 1, 56-79.

- Σπαντιδάκης, Ι.Ι. (2011). Προβλήματα παραγωγής γραπτού λόγου παιδιών σχολικής ηλικίας. Αθήνα: Πεδίο

(6) ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

	Όνοματεπώνυμο	Βαθμίδα/Τμήμα	Στοιχεία Επικοινωνίας
Υπεύθυνος/η Διδάσκων Μαθήματος	Φίλιππος Βλάχος	Καθηγητής ΠΤΕΑ	E-Mail: fvlachos@uth.gr Τηλ.: 2421074739
Υπεύθυνος/η Διδάσκων Μαθήματος	Σωτηρία Τζιβινίκου	Επικ. Καθηγήτρια ΠΤΕΑ	E-Mail: sotitzivi@uth.gr Τηλ.: 2421074884

(7) ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΎΛΗΣ

Ημερολογιακός Σχεδιασμός Διδακτέας Ύλης		
Ημερομηνία	Διδάσκων/ουσα	Τίτλος Θεματικής Ενότητας
1 ^η Ενότητα (εξάωρο) 10/2/2024 9.00-14.00	Φίλιππος Βλάχος	Οριοθέτηση των Μαθησιακών Δυσκολιών σε σχέση με συναφείς όρους. Ιστορική εξέλιξη των Μαθησιακών Δυσκολιών. Κατηγορίες ΜΔ. Γενικές και Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες
2 ^η Ενότητα (εξάωρο) 24/2/2024 9.00-14.00	Φίλιππος Βλάχος	Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες (Δυσλεξία, Δυσγραφία, Δυσορθογραφία, Μαθησιακές Δυσκολίες στα Μαθηματικά). Αιτιολογικοί παράγοντες και νευρογνωστικά χαρακτηριστικά.
3 ^η Ενότητα (εξάωρο) 9/3/2024 9.00-14.00	Σωτηρία Τζιβινίκου	Από την αξιολόγηση στην αντιμετώπιση των ΜΔ 1. Σύγχρονα προγράμματα για τις ΜΔ 2. Η αντιμετώπιση των ΜΔ στην τάξη: 2Α. Universal Design for Learning– Καθολικός σχεδιασμός 2Β. Προσαρμογές και τροποποιήσεις

4 ^η Ενότητα (εξάωρο) 30/3/2024 9.00-14.00	Σωτηρία Τζιβινίκου	1. Ανταπόκριση στη διδασκαλία και στην παρέμβαση-RtI (βασικό πλαίσιο, πολυεπίπεδη διδασκαλία) 2. Μοντέλα του RtI 2Α. Βασικό (τυποποιημένο) μοντέλο 2Β. Μοντέλο επίλυσης προβλήματος (RtI-SP)
5 ^η Ενότητα (εξάωρο) 13/4/2024 9.00-14.00	Φίλιππος Βλάχος	Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες Παρουσιάσεις εργασιών - Συζήτηση
6 ^η Ενότητα (εξάωρο) 18/5/2024 9.00-14.00	Φίλιππος Βλάχος	Ειδικές Μαθησιακές Δυσκολίες Παρουσιάσεις εργασιών - Συζήτηση.